

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША / БАЯНДАМАЛАР

3-4 жас аралығындағы балалардың тілін дамытудың әдіс-тәсілдері

ЖАРИЯЛАНДЫ
04.02.2017СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/8154/>

АННОТАЦИЯ / АҢДАТПА

3-4 жас аралығындағы балалардың тілін дамыту — өте маңызды кезең. Бұл жаста балалардың сөздік қоры тез өседі, сөйлем құрау дағдылары дамиды. Төменде тіл дамытуға арналған тиімді әдіс-тәсілдер келтірілген:

□ 1. Күнделікті сөйлесу

- **Баламен жиі сөйлесу:** күнделікті әрекеттерді сөзбен айтып отыру (мысалы: «Қазір қолыңды жуамыз», «Мынау қызыл доп»).
- **Сұрақ қою:** «Бұл не?», «Қайда кетті?», «Қандай түсті?» сияқты қарапайым сұрақтар.
- **Сөйлеуді толықтыру:** Егер бала «доп» десе, сіз «Иә, бұл үлкен қызыл доп» деп жауап беріңіз.

□ 2. Кітап оқу

- **Көрнекі суретті кітаптар** таңдаңыз.
- Бір суретке қарап отырып, **суреттегі әрекетті сипаттаңыз:** «Қоян сәбіз жеп жатыр».
- Баладан **«Не көріп тұрсың?»**, «Қоян қайда?» деп сұраңыз.

□ 3. Ән айту мен тақпақ жаттау

- Жас ерекшелігіне сай **балалар әндері мен өлең-тақпақтарды**

бірге айтып, жаттау.

- Қимылмен бірге айтатын **қимылды өлеңдер** (мысалы: «Құмырсқа», «Кішкентай бақа»).

□ 4. Ойын арқылы үйрету

- **Сюжеттік-рөлдік ойындар** (дәрігер, дүкен, анасы, т.б.).
- **Дыбысты ойындар**: бір дыбыстан басталатын сөздер айту («Б» дыбысынан басталатын сөздерді ата).
- **Көп мағыналы ойыншықтар**: пішіндер, жануарлар, көлік түрлері арқылы тілдік белсенділікті арттыру.

□ 5. Сөздік қорды кеңейту жаттығулары

- **Қарама-қарсы ұғымдарды** үйрету: үлкен-кіші, биік-аласа, тәтті-қышқыл.
- **Жемістер, жануарлар, киімдер** сияқты тақырыптық сөздерді қайталау.
- **Сурет көрсетіп**, «Қайсысы артық?», «Бұл не істеп жатыр?» сұрақтарын қою.

□ 6. Есте сақтау мен зейінді дамыту

- Қайталама ойындар («Мен айтқанымды қайтала»).
- Көрсетілген затты жасырып, «Қайда жоғалды?» ойыны.
- Суретке қарап, қысқаша **әңгіме құрату**.

□ Қосымша кеңестер:

- Баланың жауабын **мазмұнды әрі жылы қабылдаңыз**.
- **Экран уақытын шектеу** керек, оның орнына бетпе-бет әрекеттер тиімдірек.
- Тілдік даму баяу болса, **логопед немесе дефектологқа** жүгіну қажет.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.